

Sygn. akt I C 1117/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 marca 2019r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu w I Wydziale Cywilnym, w składzie:

Przewodniczący: SSR Michał Włodarek

Protokolant: sekr. sąd. Anna Dulas

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 marca 2019r. w K.

sprawy z powództwa **B. L. (PESEL (...))**

przeciwko pozwanemu **(...) S.A. z/s w W. (KRS (...))**

o zapłatę i o ustalenie odpowiedzialności na przyszłość

1. zasądza od pozwanego (...) S.A. z/s w W. na rzecz powoda B. L. kwotę 15.000,00zł (piętnaście tysięcy trzydzieści pięć złotych 00/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 30 września 2016r. do dnia zapłaty,
2. oddala powództwo w pozostałej części,
3. nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kaliszu od pozwanego (...) S.A. z/s w W. kwotę 750,00zł (siedemset pięćdziesiąt złotych 00/100) tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej od pozwu i kwotę 691,38zł (sześćset dziewięćdziesiąt jeden złotych 38/100) tytułem nieuiszczonych wydatków,
4. zasądza od pozwanego (...) S.A. z/s w W. na rzecz powoda B. L. kwotę 3.617,00zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3.600,00zł (trzy tysiące sześćset złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 1117/17

UZASADNIENIE

W dniu 13 kwietnia 2017r. powód B. L. skierował do tut. Sądu żądania zasądzenia od pozwanego (...) S.A. z/s w W. kwoty 15.000zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku ze zdarzeniem z dnia 25 stycznia 2016r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 30 września 2016r. do dnia zapłaty oraz o ustalenie odpowiedzialności pozwanego za skutki zdarzenie mogące ujawnić się w przyszłości, a także zasądzenia od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w dniu 25 stycznia 2016r. po godz. 8.00 przed placówką (...) w K. przy ul. (...) poślizgnął się i upadł na oblodzonej nawierzchni parkingu marketu. Powód posiadał trudności z podniesieniem się i odczuwał ból kończyny dolnej oraz tułowia. Na miejsce wezwano służby medyczne, które udzieliły mu pomocy i przewiozły go do Wojewódzkiego Szpitala (...) w K. na Oddział (...) Ogólnej i Naczyniowej, gdzie przebywał stacjonarnie od dnia 25 do 28 stycznia 2016r. Powód na skutek upadku na śliskiej nawierzchni doznał licznych złamań żeber i potłuczeń.

W dacie zdarzenia za utrzymanie właściwego stanu nawierzchni nieruchomości, na której znajduje się market (...) odpowiedzialny był M. K. prowadzący działalność gospodarzą pod nazwą M.K. (...) z/s w N., który był objęty

ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej u pozwanego (...) S.A. z/s w W..

Powód po wypadku kontynuował leczenie powypadkowe.

Powód do chwili obecnej odczuwa skutki zdarzenia oraz dyskomfort w życiu codziennym.

Powód dokonał zgłoszenia u pozwanego zaistnienia szkody w celu przeprowadzenia postępowania szkodowego. W związku ze zgłoszeniem pozwany przeprowadził postępowanie szkodowe w ramach, którego odmówił powodowi przyznania odszkodowania.

Postanowieniem z dnia 4 maja 2017r. Sąd Rejonowy w Kaliszu w sprawie o sygn. akt I C 1117/17 zwolnił w całości powoda od kosztów sądowych.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) S.A. z/s w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu tego pisma procesowego pozwany zakwestionował podstawę i źródło swojej odpowiedzialności, istnienie związku przyczynowego, wysokość żądanej przez powoda kwoty zadośćuczynienia wskazując, iż jest ona nadmierna.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 25 stycznia 2016r. w godzinach porannych, po godz. 8.00, w K. na ulicy (...) na terenie przylegającym do sklepu (...) powód B. L., wychodząc z budynku, poruszał się po nawierzchni poprzedzającej wejście do i wyjście z marketu, za której stan techniczny odpowiadał M.K. (...) M. K. z/s w N..

W dacie zdarzenia panowały złe warunki atmosferyczne.

W dniu 25 stycznia 2016r. temperatura powietrza na wysokości 2m nad gruntem i przy powierzchni gruntu oraz głębokości przemarznięcia gruntu w godz. 4.00 – 9.00 wynosiła:

- 4.00 na wys. 2m 1,7, przy powierzchni gruntu 1,0,
- 4.30 na wys. 2m 1,3, przy powierzchni gruntu 0,7,
- 5.00 na wys. 2m 1,6, przy powierzchni gruntu 0,9,
- 5.30 na wys. 2m 1,4, przy powierzchni gruntu 0,9,
- 6.00 na wys. 2m 1,3, przy powierzchni gruntu 0,7,
- 6.30 na wys. 2m 1,6, przy powierzchni gruntu 0,9,
- 7.00 na wys. 2m 1,7, przy powierzchni gruntu 1,0,
- 7.30 na wys. 2m 1,7, przy powierzchni gruntu 1,1,
- 8.00 na wys. 2m 1,9, przy powierzchni gruntu 1,3,
- 8.30 na wys. 2m 1,8, przy powierzchni gruntu 1,2,
- 9.00 na wys. 2m 1,9, przy powierzchni gruntu 1,3.

We wskazanej dacie w godz. 4.00 – 9.00 na terenie K. temperatury powietrza były dodatnie, grunt był przemarznięty na głębokość ok. 5 cm.

W miejscu zdarzenia nawierzchnia dojścia do drzwi wejściowych i wyjścia z marketu była bardzo śliska.

Powód miał ubrane buty zimowe o fakturowanej gumowej podeszwie.

Powód wychodząc z budynku marketu na śliskiej powierzchni stracił równowagę i upadł na podłogę. Powód upadł do tyłu uderzając lewym barkiem o podłogę. Po upadku powód poczuł ból w obszarze klatki piersiowej, nie mógł złapać oddechu, nie mógł się poruszać, miał trudności ze wstaniem. Pomagała mu świadek zdarzenia R. B. oraz inny mężczyzna.

Na miejsce zdarzenia został skierowany zespół ratownictwa medycznego, który zaopatrzył powoda i przetransportował go do Wojewódzkiego Szpitala (...) w K..

Za utrzymanie porządku i czystości nieruchomości na której znajduje się budynek marketu należący do sieci (...) Sp. z o.o. Sp. K. z/s w J. odpowiedzialny był M.K. (...) M. K. z/s w N..

W dacie zdarzenia ok. godz. 6.00 M. K. wykonał usługę solenia parkingu. W/w nie dołożył należytej staranności przy wykonywaniu tej usługi albowiem pomimo pokrycia parkingu solą, jego powierzchnia pozostawała nadal śliska. W tych warunkach w/w nie zastosował innej techniki niwelującej śliskość powierzchni.

Po odjechaniu służb medycznych teren przylegający do marketu został posypany piaskiem z solą.

(karta zlecenia wyjazdu zespołu ratownictwa medycznego k. 13, karta medycznych czynności ratownictwa medycznego k. 14, oświadczenie świadka R. B. k. 15, 30, wydruk dot. informacji pogodowej k. 57, korespondencja e – mail k. 58-61, potwierdzenie wykonania usługi – utrzymania terenów zewnętrznych k. 86, 100-101, inf. (...) k. 163-164, częściowo zeznania świadka M. K. k.102-103 00:04:10-00:25:53, zeznania świadka R. B. k. 127v-128 00:11:57-00:24:37, częściowo zeznania świadka M. F. k. 128–128v 00:24:37-00:50:34, przesłuchanie powoda B. L. k. 129-129v 01:06:17-01:25:58, k. 194v)

Powód w okresie od dnia 25 stycznia 2016r. do dnia 28 stycznia 2016r. przebywał w Oddziale (...) Ogólnej i Naczyniowej w Wojewódzkim Szpitalu (...) w K..

Powód w związku ze zdarzeniem doznał złamania żeber IV – VI lewej strony.

U powoda zastosowano leczenie zachowawcze oraz zlecono przyjmowanie leków oraz kontrolę u lekarza rodzinnego.

Powód konsultował zdiagnozowane u niego schorzenia oraz stosował się do zaleceń dotyczących procesu leczenia.

W kolejnych dniach po zdarzeniu powód odczuwał silny ból, miał trudności z normalnym funkcjonowaniem, musiał przyjmować pozycję wymuszoną, wymagał wsparcia osoby najbliższej przy wszelkich czynnościach życiowych oraz pielęgnacyjnych, zażywał leki przeciwbólowe. Powód wykonywał gimnastykę oddechową.

Skutkiem doznanego przez powoda uszczerbku na zdrowiu jest pogorszenie jego sprawności ruchowej oraz ograniczenia fizyczności i mobilności.

(karta informacyjna leczenia szpitalnego k. 16-17, karta informacyjna szpitalny oddział ratunkowy k. 18, historia choroby powoda B. L. k. 92-96, informacja medyczno – finansowa k. 106-109, zeznania świadka A. L. k. 128v-129 00:50:34-01:06:17, przesłuchanie powoda B. L. k. 129-129v 01:06:17-01:25:58, k. 194v)

Z punktu widzenia ortopedycznego powód B. L. w wyniku zaistniałego zdarzenia doznał obrażeń klatki piersiowej – złamania żeber IV – VI lewej strony.

U powoda zastosowano klasyczny nieoperacyjny sposób leczenia obrażeń klatki piersiowej.

W wyniku przedmiotowego zdarzenia powód doznał obrażeń klatki piersiowej, które spowodowały u powoda trwałe uszkodzenia na zdrowiu w rozmiarze 10%.

Powód po zdarzeniu wymagał opieki osób trzecich przez okres 4 tygodni w wymiarze 4 godzin dziennie.

Obrażenia, których doznał powód mogą w odległej przyszłości powodować wtórne zmiany zwyrodnieniowe narządzie ruchu.

(opinia z zakresu ortopedii i traumatologii k. 155-160)

(...) Sp. z o.o. Sp. K. z/s w J. łączyła z M.K. (...) M. K. z/s w N. umowa ramowa – usług utrzymania terenów zewnętrznych dotycząca m.in. marketu położonego w K. przy ul. (...).

Przedmiotem kontraktu było wykonywanie usług utrzymania terenów zewnętrznych.

W momencie zdarzenia działający jako usługobiorca (...) Sp. z o.o. Sp. K. z/s w J. – M.K. (...) M. K. z/s w N. posiadał zawartą z pozwanym (...) S.A. z/s w W. umowę odpowiedzialności cywilnej potwierdzoną polisą nr (...).

Powód dokonał zgłoszenia u pozwanego zaistnienia szkody na osobie w celu przeprowadzenia postępowania szkodowego w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej Ubezpieczyciela sprawcy szkody. Postępowanie szkodowe zostało zarejestrowane pod numerem (...).

W związku ze zgłoszeniem pozwany przeprowadził postępowanie szkodowe w ramach którego decyzją z dnia 29 września 2016r. nie uznał roszczenia i odmówił przyznania powodowi zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę.

(pismo k. 19, 20, 21, 62-, polisa k. 22-24, zgłoszenie szkody k. 25, decyzja k. 26-28, 56, odwołanie k. 29, umowa ramowa k. 4950, OWU k. 51-56)

Powód B. L. w związku ze zdarzeniem wypadkowym otrzymał od (...) Zakładu (...) na (...) S.A. z/s w W. z tytułu polisy (...) świadczenie w wysokości 936,00zł.

(potwierdzenie transakcji k. 96)

Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom świadków M. K. i M. F. w części, tj. w zakresie ich wypowiedzi, co do należytego wykonywania przez M. K. usługi solenia parkingu marketu L. w dacie zdarzenia oraz dokonania sprawdzenia przez M. F. jakości i poprawności zrealizowania tej usługi albowiem pozostaje to w opozycji do ustalonego w sprawie stanu faktycznego, w szczególności jest sprzeczne z uznanymi w całości za polegającymi na prawdzie zeznaniami świadka R. B. i przesłuchaniem powoda B. L., którzy w swoich depozycjach komunikowali zły stan nawierzchni w szczególności jej nadmierną śliskość. Zaniechanie M. K. i M. F. powodowało, że powierzchnia parkingu w momencie otwarcia marketu pozostawała nadal śliska, o czym nie zostali w żaden sposób poinformowani klienci placówki.

Sąd uznał za przydatną do ustalenia stanu faktycznego opinią sporządzoną przez biegłego ortopedę i traumatologa albowiem jest ona pełna, jasna, zrozumiała, wyczerpująca i kompleksowa oraz wewnętrznie spójna. Biegły w opinii udzielił odpowiedzi na wszystkie postawione w tezie dowodowej pytania, sformułowania zawarte w treści opinii pozwalają na zrozumienie wyrażonych w nich ocen i poglądów oraz sposobu dochodzenia do nich, a ponadto biegły przedstawił metodę badawczą, materiał badawczy, na którym się oparł. Wnioski końcowe opinii są zwarte i precyzyjne, a ponadto wnioski opinii są logiczne i znajdują oparcie w przeprowadzonych przez biegłego badaniach i nie budzą zastrzeżeń, co do ich trafności w porównaniu z podanym w opinii materiałem badawczym.

Za wiarygodne należało uznać zaliczone w poczet materiału dowodowego dokumenty zgromadzone w postępowaniu albowiem zostały one sporządzone przez uprawnione organy w ramach przysługujących im kompetencji, w sposób rzetelny i fachowy. Ich prawdziwość i autentyczność nie wzbudziła w ocenie Sądu wątpliwości.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje.

Na podstawie art. 429 kc kto powierza wykonanie czynności drugiemu, ten jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną przez sprawcę przy wykonywaniu powierzonej mu czynności, chyba że nie ponosi winy w wyborze albo że wykonanie czynności powierzył osobie, przedsiębiorstwu lub zakładowi, które w zakresie swej działalności zawodowej trudnią się wykonywaniem takich czynności.

Stosownie do treści art. 435 kc prowadzący na własny rachunek przedsiębiorstwo lub zakład wprawiany w ruch za pomocą sił przyrody (pary, gazu, elektryczności, paliw płynnych itp.) ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch przedsiębiorstwa lub zakładu, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności.

Opisana w cyt. powyżej przepisie odpowiedzialność jest to odpowiedzialność na zasadzie ryzyka, która oparta jest na założeniu, że sam ruch przedsiębiorstwa stwarza zwiększone ryzyko dla otoczenia, niebezpieczeństwo wyrządzenia szkody.

Odpowiedzialność taką uchylają jedynie okoliczności egzoneracyjne. Zobowiązany może się uwolnić od odpowiedzialności wyłącznie przez wykazanie, że szkoda powstała na skutek: siły wyższej, wyłącznej winy poszkodowanego, wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą w/w nie ponosi odpowiedzialności.

Wina poszkodowanego zachodzi wówczas, gdy można mu postawić zarzut niedokładania należytej staranności wymaganej od osoby rozsądnej w konkretnych okolicznościach. Wyłącza ona odpowiedzialność, gdy jako jedyna, w świetle wskazań nauki i doświadczenia życiowego, jest na tyle poważna, że może być uwzględniana, pochłaniając przy tym inne poboczne okoliczności.

Na podstawie art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. 2019.381 – j.t.) zakład ubezpieczeń udziela ochrony ubezpieczeniowej na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej z ubezpieczającym, natomiast w myśl art. 15 ust. 2 cyt. ustawy umowa ubezpieczenia ma charakter dobrowolny, z zastrzeżeniem przepisów ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Stosownie do treści art. 16 w/w ustawy ogólne warunki ubezpieczenia określają w szczególności prawa i obowiązki każdej ze stron umowy ubezpieczenia oraz zakres odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń.

Na podstawie art. 805 § 1 kc przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę, natomiast na podstawie art. 805 § 2 pkt 2 kc świadczenie ubezpieczyciela polega w szczególności na zapłacie przy ubezpieczeniu osobowym - umówionej sumy pieniężnej, renty lub innego świadczenia w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku w życiu osoby ubezpieczonej. Na podstawie art. 829 § 1 pkt 2 kc ubezpieczenie osobowe może w szczególności dotyczyć przy ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków - uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub śmierci wskutek nieszczęśliwego wypadku.

O powstaniu odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń nie decyduje wyłącznie powstanie po stronie ubezpieczającego cywilnoprawnego obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej osobie trzeciej, lecz wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego. Wypadek ubezpieczeniowy jest natomiast zdarzeniem, które strony umowy ubezpieczenia określiły jako przyczynę uzasadniającą odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń.

Na zarządcy nieruchomości i podmiocie odpowiedzialnym za utrzymanie czystości ciąży szeroko rozumiany obowiązek wykonywania ogółu prac porządkowych, zabezpieczających i przywracających pierwotny (prawidłowy)

stan nawierzchni oraz bieżących robót porządkowych i innych, których celem jest poprawa jakości i zwiększenie bezpieczeństwa ruchu dla użytkowników, a jego pierwszoplanowym zadaniem jest utrzymanie nieruchomości w stanie wykluczającym narażenie użytkowników na wypadek, pozostający w adekwatnym związku przyczynowym z jego wykorzystaniem. Obowiązek należytego utrzymania i ochrony nieruchomości nie konkretyzuje się przy tym dopiero w razie zawiadomienia przez osoby trzecie (użytkowników itd.) o istniejącym zagrożeniu jednostki organizacyjnej sprawującej zarząd.

Poprzez należyty stan nawierzchni należy rozumieć, ze względu na szczególne jej przeznaczenie zdolność do użytkowania w sposób zapewniający bezpieczeństwo korzystających z niego osób trzecich. W tym celu przyjąć należy, że dla zapewnienia właściwego utrzymania nawierzchni podmiot zarządzający nieruchomością zobowiązany jest podejmować nie tylko działania o charakterze interwencyjnym w odpowiedzi na sygnały zgłaszane przez użytkowników, ale również powinien we własnym zakresie podjąć wszelkie starania umożliwiające nie tylko zapobieganie zdarzeniom wpływającym negatywnie na stan nawierzchni, ale przede wszystkim zorganizować własne czynności nadzorcze tak, by zoptymalizować swoje możliwości interwencji niezależnie od informacji ze strony użytkowników.

Praca jednostki organizacyjnej sprawującej zarząd nieruchomością i podmiotu odpowiedzialnego za utrzymanie czystości powinna być tak zorganizowana, żeby miała ona możliwość odpowiednio szybkiego stwierdzenia wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa podjęcia działań zmierzających do usunięcia tego zagrożenia

O zasadności zarzutu braku wymaganej staranności w dopełnieniu obowiązków decyduje nie tylko sama niezgodność postępowania z zachowaniem modelowym, lecz także możliwość i powinność przewidywania jego następstw warunkowana doświadczeniem życiowym. Należyta staranność nawet w rozumieniu art. 355 § 2 kc oznacza inny rodzaj staranności, dostosowanej zarówno do działającego podmiotu, przedmiotu którego jego działanie dotyczy, jak i okoliczności, w których to działanie znajduje swój przejaw.

Skoro zarządca nieruchomości i podmiot odpowiedzialny za utrzymanie czystości jest zobowiązany do utrzymania nieruchomości w należytych stanie tj.: utrzymania nawierzchni, przeprowadzania okresowych kontroli stanu nawierzchni ze szczególnym uwzględnieniem ich wpływu na stan bezpieczeństwa użytkowników, to zaniechanie przeprowadzenia w sposób prac oczyszczających, porządkowych i zabezpieczających nawierzchni, na której występowały stwierdzone procesy związane z warunkami atmosferycznymi na zewnątrz musi rodzić odpowiedzialność z mocy art. 435 § 1 kc w zw. z art. 429 kc.

Szkoda niemajątkowa musi pozostawać w normalnym związku przyczynowym z wypadkiem w rozumieniu art. 361 § 1 kc.

Na tle art. 361 § 1 kc odnotowania wymaga, że na gruncie tego przepisu „obojętne jest, czy ma miejsce związek przyczynowy bezpośredni, czy pośredni oraz, czy jest to związek przyczynowy złożony, wieloczłonowy, z tym, że odpowiedzialność cywilną uzasadnia jedynie taki związek przyczynowy wieloczłonowy, w którym między poszczególnymi ogniwami zachodzi normalna zależność przyczynowa, a więc każde ogniwo tego związku podlega ocenie z punktu widzenia przyczynowości adekwatnej.

Norma zawarta w przepisie art. 361 § 1 kc opiera się na założeniach teorii adekwatnego związku przyczynowego, w wersji obiektywnej, zwanego też „normalnym związkiem przyczynowym”. Teoria ta zakłada, że związek przyczynowy zachodzi tylko wtedy, gdy w grupie wszystkich przyczyn i skutków mamy do czynienia jedynie z takimi przyczynami, które normalnie powodują określone skutki. Nie wystarczy więc stwierdzić istnienie związku przyczynowego jako takiego, lecz należy stwierdzić, że chodzi o następstwa normalne (a nie niezwykle, nadzwyczajne).

Związek przyczynowy należy pojmować jako obiektywne powiązanie ze sobą zjawiska nazwanego „przyczyną” ze zjawiskiem określonym jako „skutek”. Istnienie związku przyczynowego jako zjawiska obiektywnego determinowane jest okolicznościami faktycznymi sprawy. W pierwszej kolejności należy za pomocą testu „conditio sine qua non” zbadać, czy określony skutek stanowi obiektywne następstwo zdarzenia, które wskazano jako jego przyczynę, to

znaczy, czy oceniany skutek nastąpiłby mimo braku wskazanej przyczyny. Jeżeli odpowiedź jest negatywna, czyli badany skutek nastąpiłby również mimo nieobecności tej przyczyny należy stwierdzić, że nie występuje żaden obiektywny związek przyczynowy i nie ma potrzeby dalszego badania, czy relacje pomiędzy przyczyną a skutkiem są adekwatne w rozumieniu art. 361 § 1 kc. Pojawienie się w przebiegu kauzalnym przyczyny zewnętrznej, nie powiązanej z działaniem lub zaniechaniem podmiotu odpowiedzialnego za powstanie szkody, przesądza o braku związku przyczynowego, jeśli bez przyczyny pierwotnej szkoda i tak powstałaby. Przepis art. 361 § 1 kc wiąże jednak odpowiedzialność tylko z normalnymi następstwami zjawisk stanowiących jej podstawę. W razie pozytywnego stwierdzenia, że dany fakt był koniecznym warunkiem wystąpienia skutku, należy rozważyć, czy wspomniane powiązania można traktować jako „normalne”, tzn. typowe lub oczekiwane w zwykłej kolejności rzeczy. Typowym jest skutek jaki daje się przewidzieć w zwykłym porządku rzeczy, taki, o którym na podstawie zasad doświadczenia życiowego, wiadomo, że jest charakterystyczny dla danej przyczyny jako normalny rezultat określonego zjawiska. Nie mieści się w płaszczyźnie adekwatnego związku przyczynowego skutek, który wprawdzie daje się łączyć z określonym zdarzeniem początkowym w sensie oddziaływania sprawczego, ale jest następstwem nietypowym, tj. nie występującym w kolejności zdarzeń, która charakterystyczna jest dla określonej przyczyny i przez to nie dającym się uwzględnić w ewentualnych przewidywaniach, a zarazem zależny jest w istocie od innych zdarzeń, które w zbiegu z przyczyną wyjściową jawią się jako przypadkowy zbieg okoliczności – por. wyrok s.apel. w Lublinie z dnia 20 maja 2015r. w sprawie o sygn. akt I ACa 968/14, opubl. LEX nr 1770850, wyrok s.apel. w Białymstoku z dnia 8 kwietnia 2015r. w sprawie o sygn. akt I ACa 959/14, opubl. LEX nr 1667508, wyrok s.apel. w Warszawie z dnia 4 listopada 2014r. w sprawie o sygn. akt VI ACa 68/14, opubl. LEX nr 1624064, wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 28 października 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 824/14, opubl. LEX nr 1554766, wyrok s.apel. w Lublinie z dnia 13 lutego 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 785/13, opubl. LEX nr 1469375.

Przyczynienie się w ujęciu art. 362 kc oznacza, że pomiędzy zachowaniem poszkodowanego a szkodą istnieje adekwatny związek przyczynowy. Wina lub oczywista nieprawidłowość (albo ich brak) po stronie poszkodowanego podlegają uwzględnieniu przy ocenie, czy i w jakim stopniu przyczynienie się uzasadnia obniżenie odszkodowania. Ocena stopnia przyczynienia musi uwzględniać wiek i doświadczenie stron oraz ciężące na nich obowiązki, a także stopień świadomości poszkodowanego.

W świetle ustalonego przez Sąd stanu faktycznego, w szczególności przy uwzględnieniu zewnętrznych warunków atmosferycznych, a także warunków fizycznych i technicznych nieruchomości, po którym poruszał się powód, w miejscu gdzie nastąpiło zdarzenie, a także mając na względzie okoliczności osobiste dotyczące powoda i zaniechania po stronie podmiotu odpowiedzialnego za utrzymanie tego miejsca w należyтым stanie zdatnym do stosownego użytku zgodnie z jego przeznaczeniem, brak jest podstaw do wnioskowania o istnieniu podstaw do zmniejszenia na podstawie art. 362 kc obowiązku naprawienia szkody z powodu niedołożenia staranności w przez powoda.

Konstatując należy stwierdzić, iż w warunkach przedmiotowej sprawy ustalony przez Sąd stan faktyczny pozwala na jednoznaczne stwierdzenie, że pomiędzy zaniechaniem pozwanego a szkodą powoda zachodzi adekwatny związek przyczynowy, który jest nie tylko przesłanką odpowiedzialności za szkodę, ale również rozstrzyga o granicach tejże odpowiedzialności, a ponadto powstała na osobie powoda szkoda jest normalnym, typowym następstwem zaniechania pozwanego w prezentowanym przez stronę układzie sytuacyjnym składającym się na zachowania osób uczestniczących w zdarzeniu i ich wpływu na zakres powstałych skutków.

Jak już wskazano dla ustalenia odpowiedzialności za szkodę niematerialną warunkiem koniecznym jest istnienie adekwatnego związku przyczynowego między krzywdą a zdarzeniem ją wyrządzającym albowiem rolą oraz istotą związku przyczynowego jako przesłanki roszczenia o zadośćuczynienie jest ocena, czy doznana szkoda niemajątkowa może być normalnym skutkiem zdarzenia szkodzącego, przy czym stopień natężenia doznanej krzywdy, tj. rodzaj, charakter, długotrwałość ujemnych przeżyć, a także ich intensywność, stanowi tylko przesłankę określającą wysokość zadośćuczynienia, a nie przesłankę zasadności samego roszczenia z tego tytułu, przy przyjęciu, że treść art. 445 § 1 kc oraz art. 448 kc stanowi lex specialis w stosunku do art. 361 § 1 kc – por. wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 11 marca 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1184/13, opubl. LEX nr 1454546, wyrok s.apel. w Białymstoku z dnia 18 czerwca 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 175/14, opubl. LEX nr 1489037, wyrok s.apel. w Gdańsku z dnia 12 czerwca 2014r. w sprawie

o sygn. akt I ACa 8/14, opubl. LEX nr 1500753, wyrok s.apel. w Katowicach z dnia 12 marca 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1193/13, opubl. LEX nr 1451641.

Zadośćuczynienie pełni przede wszystkim funkcję kompensacyjną, czyli jego rolą jest wynagrodzenie krzywdy (szkody niemajątkowej) rozumianej jako cierpienie fizyczne (ból i innego rodzaju dolegliwości) i psychiczne (ujemne odczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi lub następstwami uszkodzenia ciała lub rozstrojem zdrowia), aby przynajmniej w ten sposób częściowo przywrócić równowagę zachwianą w wyniku popełnienia czynu niedozwolonego. Okoliczność powyższa powoduje, że o rozmiarze należnego zadośćuczynienia decyduje w pierwszym rzędzie rozmiar i natężenie doznanej krzywdy, tj. rodzaj, charakter, długotrwałość cierpień fizycznych i ujemnych doznań psychicznych, ich intensywność, nieodwracalność negatywnych skutków zdrowotnych, np. stopień i trwałość kalectwa, w tym potrzeby stałej rehabilitacji, zażywania środków farmakologicznych, utrata perspektyw na przyszłość, konieczność korzystania z opieki osób trzecich, poczucie wykluczenia i nieprzydatności społecznej, a ponadto prognozy na przyszłość (polepszenie lub pogorszenie stanu zdrowia) oraz towarzyszące jej poczucie bezradności powodowanej koniecznością korzystania z opieki innych osób oraz nieprzydatności społecznej, a także wiek poszkodowanego, konieczność zmiany zatrudnienia, niemożność wykonywania zawodu, uprawiania sportów, pracy twórczej lub artystycznej, utratę kontaktów towarzyskich, zmianę trybu życia, przyzwyczajzeń, czy też sposobu spędzania wolnego czasu.

Zmierzenie rozmiaru doznanej krzywdy nie jest możliwe, gdyż krzywda stanowi subiektywne przeżycie danej osoby. Niezbędne jest wszakże odniesienie wysokości żądanej kwoty do konkretnych, obiektywnych okoliczności faktycznych w danej sprawie, a nie do subiektywnego poczucia krzywdy osoby uprawnionej.

Wysokość zadośćuczynienia odpowiadająca doznanej krzywdzie powinna być odczuwalna dla poszkodowanego i przynosić mu równowagę emocjonalną, naruszoną przez doznane cierpienia psychiczne i fizyczne. Zadośćuczynienie przyznawane jest jednorazowo, zatem musi rekompensować całą krzywdę w postaci cierpień fizycznych i psychicznych już doznanych jak i tych, które w związku z doznaniem uszkodzeniem ciała wystąpią w przyszłości jako możliwe do przewidzenia następstwa czynu niedozwolonego, a także prognozę na przyszłość – por. wyrok s.apel. w Warszawie z dnia 5 czerwca 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1670/13, opubl. LEX nr 1509116, wyrok s.apel. w Krakowie z dnia 27 lutego 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1622/13, opubl. LEX nr 1563513, wyrok s.apel. w Lublinie z dnia 18 listopada 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 615/14, opubl. LEX nr 1587268, wyrok s.apel. w Białymstoku z dnia 6 listopada 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 457/14, opubl. LEX nr 1554625, wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 5 lutego 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 936/13, opubl. LEX nr 1439218, wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 11 czerwca 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1593/13, opubl. LEX nr 1480479, wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 13 grudnia 2013r. w sprawie o sygn. akt I ACa 829/13, opubl. LEX nr 1416140, wyrok s.apel. w Gdańsku z dnia 15 stycznia 2014r. w sprawie o sygn. akt V ACa 755/13, opubl. LEX nr 1454457.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy należy stwierdzić, iż pomiędzy zdarzeniem i powstałą u powoda szkodą niemajątkową istnieje adekwatny związek przyczynowy, który nie pozostaje w jakiegokolwiek zależności z istniejącym u niego schorzeniem samoistnym bądź też innymi dolegliwościami, a ocena zdiagnozowanych u powoda schorzeń powypadkowych, ich rodzaj, charakter, rozmiar, jakość, intensywność i czas trwania, wpływ na funkcjonowanie w życiu osobistym i zawodowym oraz starania o odwrócenie ujemnych następstw oceniane przez pryzmat kwantyfikatorów decydujących o wysokości zadośćuczynienia wskazują, iż przyznana przez Sąd kwota zadośćuczynienia w wysokości 15.000zł, której rozmiar oszacowano przy określonych przez biegłego ortopedę i traumatologa rodzaju, charakteru i rozmiarów cierpień fizycznych i psychicznej powódki, a także procentowej wartości trwałego uszczerbku na zdrowiu powoda na poziomie 10%, nie jest rażąco niska i nadmiernie wygórowana.

Odczucie krzywdy jest pojęciem subiektywnym i niewymiernym, jednak określając wysokość zadośćuczynienia Sąd kierował się przesłankami obiektywnymi, biorąc pod uwagę szeroko rozumiane cierpienia fizyczne i psychiczne poszkodowanego, w tym skutki jakie zdarzenie wywarło na organizmie powoda, w ograniczeniach w życiu codziennym, planach życiowych, w sferze zawodowej, możliwości funkcjonowania w rodzinie i w dotychczasowym środowisku. Przyznanie odpowiedniego zadośćuczynienia oznacza przyznanie takiej kwoty, która rozsądnie oceniana da się

określić jako godziwa w realiach danej sprawy. Skutkiem tej oceny winno zaś być zasądzenie zadośćuczynienia, które wystarcza do złagodzenia doznanych cierpień, a zarazem nie premiuje osób o słabszej konstrukcji psychicznej, reagujących intensywniej na sytuacje traumatyczne lub też nie prowadzi do pokrzywdzenia osób o osobowości zamkniętej, kumulującej w sobie wewnętrzne emocje.

Kwota zadośćuczynienia nie może stanowić źródła wzbogacenia dla poszkodowanego, a jedynym kryterium dla oceny wysokości zasądanego zadośćuczynienia jest rozmiar krzywdy doznanej przez poszkodowanego. Zadośćuczynienie powinno być bowiem zarazem środkiem pomocy dla poszkodowanego i pozostawać w odpowiednim stosunku do rozmiarów krzywdy, winno ono uwzględniać aktualne warunki i przeciętną stopę życiową społeczności, w której przebywa pokrzywdzony. Wyrok zasądający zadośćuczynienie ma charakter deklaracyjny, a rozmiar szkody niemajątkowej, ustala się, uwzględniając moment wyrokowania. – por. wyrok SN z dnia 29 sierpnia 2013r. w sprawie o sygn. akt I CSK 667/12, opubl. LEX nr 1391106, wyrok s.apel. w Warszawie z dnia 17 kwietnia 2013r. w sprawie o sygn. akt VI ACa 974/12, opubl. LEX nr 1362966, wyrok s.apel. w Katowicach z dnia 16 kwietnia 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 940/13, opubl. LEX nr 1466803, wyrok SN z dnia 24 lipca 2014r. w sprawie o sygn. akt II CSK 595/13, opubl. (...) nr (...).

Jak już wskazano na wysokość przyznanej rekompensaty miało decydujący wpływ ocena stanu zdrowia i perspektyw w sferze tego dobra osobistego dokonana przez biegłego ortopedę i traumatologa.

Jednocześnie pozwany zaniechał wskazania dowodów, których przeprowadzenie mogłoby wyłączyć jego odpowiedzialność, a także zmienić i zmniejszyć obraz doznanych przez powoda cierpień fizycznych i psychicznych, co mogłoby mieć wpływ na wysokość przyznanego przez Sąd świadczenia.

Obowiązkiem pozwanego w sytuacji, gdy kwestionował zasadność i wysokość dochodzonego przez powoda świadczenia było przedstawienie udokumentowanych kontrargumentów a nie ograniczenie się do stawiania jedynie hipotez. Zatem obowiązkiem pozwanego było w ramach postępowania przed Sądem przytoczenie okoliczności faktycznych, z których wywodzi roszczenie (art. 187 § 1 pkt 2 kpc) i wskazanie na dowody, których przeprowadzenie potwierdzi zasadność jego twierdzeń o faktach (art. 232 kpc i art. 6 kc). Zgodnie z zasadami procesu cywilnego ciężar gromadzenia materiału dowodowego spoczywa na stronach (art. 232 kpc., art. 6 kc). Jego istota sprowadza się do ryzyka poniesienia przez stronę ujemnych konsekwencji braku wywiązania się z powinności przedstawienia dowodów. Skutkiem braku wykazania przez stronę prawdziwości twierdzeń o faktach istotnych dla sprawy jest tylko to, że twierdzenia takie zasadniczo nie będą mogły leżeć u podstaw sądowego rozstrzygnięcia. Strona, która nie udowodni przytoczonych twierdzeń, utraci korzyści, jakie uzyskałaby aktywnym działaniem (por. wyrok s.apel w B. z dnia 28 sierpnia 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 286/14, opubl. LEX nr 1511625).

Niezasadne jest w ocenie Sądu żądanie powoda ustalenia odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości.

Roszczenie o naprawienie szkody – jak każde roszczenie majątkowe - charakteryzuje się określoną trwałością w czasie, ograniczoną jedynie terminem przedawnienia (por. art. 117 § 1 kc). Ustalenie odpowiedzialności sprawcy za szkodę przyszlą z reguły ma zapobiec przedawnieniu roszczenia oraz ma na celu wyeliminowanie lub przynajmniej złagodzenie trudności dowodowych mogących wystąpić z kolejnym procesie odszkodowawczym z uwagi na upływ czasu pomiędzy wystąpieniem zdarzenia wywołującego szkodę, a dochodzeniem jej naprawienia.

Po wprowadzeniu w życie art. 442¹ kc powód nie ma interesu prawnego w żądaniu ustalenia odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości, ze względu na zawartą tam regulację, która eliminuje niebezpieczeństwo upływu terminu przedawnienia roszczenia o naprawienie szkody na osobie wcześniej niż szkoda ta się ujawniła, przy czym powód w ramach istniejącego postępowania w żaden sposób nie wykazał, iż przy uwzględnieniu ujemnych następstw przedmiotowego zdarzenia może posiadać w przyszłości trudności dowodowe w ewentualnym przyszłym procesie, powodowanych upływem czasu między wystąpieniem zdarzenia wywołującego szkodę a dochodzeniem jej naprawienia.

W przypadku wystąpienia „nowej” szkody pozostającej w związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym poszkodowany będzie mógł w terminie 3 lat od powzięcia wiadomości o jej wystąpieniu dochodzić jej naprawienia na drodze sądowej (art. 442¹ § 1 i 3 kc), dlatego jeśli powódce przysługuje roszczenie o zasądzenie świadczenia, to brak jest interesu prawnego w żądaniu ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość – por. wyrok s.apel. w Krakowie z dnia 4 lutego 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1508/13, opubl. LEX nr 1540871, wyrok s.apel. w Białymstoku z dnia 14 maja 2008r. w sprawie o sygn. akt I ACa 192/08, opubl. OSAB 2008/2-3/3.

Sąd miał również na względzie treść opinii ortopedy i traumatologa sporządzonej na potrzeby niniejszego postępowania i wypowiedź specjalisty, co do możliwości wystąpienia w przyszłości negatywnych skutków w obszarze zdrowia powoda i ich rodzaju.

Dłużnik popada w opóźnienie, jeżeli nie spełnia świadczenia w terminie, w którym stało się ono wymagalne.

Opóźnienie świadczenia odszkodowawczego następuje, jeżeli dłużnik nie spełni świadczenia niezwłocznie po wezwaniu go przez wierzyciela i od tej chwili należą się wierzycielowi odsetki. W razie wyrządzenia szkody odsetki należą się poszkodowanemu już od chwili zgłoszenia roszczenia o zapłatę odszkodowania, w tej bowiem chwili staje się, zgodnie z art. 455 kc, wymagalny obowiązek spełnienia świadczenia odszkodowawczego. – por. wyrok s.apel. w Warszawie z dnia 18 stycznia 2013r. w sprawie o sygn. akt VI ACa 1150/12, opubl. LEX nr 1314923, wyrok SN z dnia 8 lutego 2012r. w sprawie o sygn. akt V CSK 57/11, opubl. LEX nr 1147804.

Wymagalne roszczenie o zadośćuczynienie powoduje stan opóźnienia po jego sprecyzowaniu co do wysokości i wezwaniu dłużnika do zapłaty konkretnej kwoty z tego tytułu – por. wyrok s.apel. w Rzeszowie z dnia 15 maja 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 77/14, opubl. LEX nr 1506727.

O roszczeniu ubocznym orzeczono w oparciu o treść art. 481 § 1 i 2 - 2⁴ kc.

Odsetki na podstawie art. 481 kc należą się jeżeli zobowiązany nie płaci należnego zadośćuczynienia w terminie wynikającym z przepisu szczególnego lub art. 455 kc. Nie sprzeciwia się temu okoliczność, że zasądzenie zadośćuczynienia jest fakultatywne, a jego wysokość zależy od oceny sądu oraz, że do zadośćuczynienia stosuje się art. 363 § 2 kc albowiem orzeczenie sądu przyznające zadośćuczynienie ma charakter rozstrzygnięcia deklaratoryjnego, nie zaś konstytutywnego. W świetle art. 455 kc roszczenie o zadośćuczynienie, jako roszczenie pieniężne - w przypadku braku oznaczenia terminu spełnienia świadczenia - staje się wymagalne z chwilą wezwania do zapłaty. Stąd też odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia należnego uprawnionemu należą się już od tej chwili, czemu nie stoi na przeszkodzie to, że wysokość świadczenia jest ostatecznie kształtowana przez sąd. – por. wyrok s.apel. w Rzeszowie z dnia 29 sierpnia 2013r. w sprawie o sygn. akt I ACa 203/13, opubl. LEX nr 1396899, wyrok s.apel. w Lublinie z dnia 27 marca 2013r. w sprawie o sygn. akt I ACa 807/12, opubl. LEX nr 1306007, wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 9 stycznia 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 459/13, opubl. LEX nr 1416095.

Sąd miał przy tym również na względzie treść art. 29 ustawy z dnia 11 września 2015r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. 2019.381 – j.t.) i art. 817 § 1 kc. Ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku. Świadczenie ubezpieczyciela ma zatem charakter terminowy. Wobec powyższego spełnienie świadczenia w terminie późniejszym może być usprawiedliwione jedynie wówczas, gdy ubezpieczyciel wykaże istnienie przeszkód w postaci niemożliwości wyjaśnienia okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności albo wysokości świadczenia, mimo działań podejmowanych z wymaganą od niego starannością profesjonalisty, według standardu, którego reguły wyznaczają przepisy ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Istnienie okoliczności usprawiedliwiających przekroczenie trzydziestodniowego terminu podlega indywidualnej ocenie w realiach konkretnej sprawy. Niewykazanie ich świadczy o popadnięciu ubezpieczyciela w opóźnienie ze spełnieniem świadczenia. Skutki opóźnienia określone są m.in. w art. 481 § 1 kc i obligują dłużnika do zapłaty odsetek – por. wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 20 lutego 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa

1080/13, opubl. LEX nr 1439194, wyrok SN z dnia 18 listopada 2009r. w sprawie o sygn. akt II CSK 257/09, opubl. LEX nr 551104.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 108 § 1 kpc w z art. 98 § 1 - 3 kpc i art. 100 kpc oraz § 2 pkt 5 w zw. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2018.265 – j.t.) oraz w oparciu o treść art. 13 ust. 1 i art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 2018.300 – j.t. ze zm.) i art. 1 ust. 1 pkt 2 i art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2006r. o opłacie skarbowej (Dz. U. 2018.1044 – j.t. ze zm.).

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w sentencji wyroku.